

PŘÍHOHY

Příloha č. 1

Jednotlivé kategorie s přiřazenými kódy

Kategorie	Hledání vztahu ke škole jako instituci
Kódy	zbytečná škola nevhodný vliv rodiny vstřícný přístup práce s žáky

Kategorie	Záškoláctví
Kódy	absence škola cizí prostředí hlídání sourozenců docházka

Kategorie	Znalost českého jazyka
Kódy	neznalost češtiny romský etnolekt češtiny nepochopení komunikační dovednosti

Kategorie	Spolupráce s rodinou
Kódy	nezájem o vzdělání spolupráce

Kategorie	Škola hrou
Kódy	hra aktivizace pozitivní vztahy

Příloha č.2

Ukázka přepisu rozhovoru

1. V jakých oblastech spatřujete přínos přípravných tříd?

Těch oblastí je hodně. Do přípravné třídy přicházejí děti, které potřebují, aby se s nimi intenzivně pracovalo a deset měsíců není moc dlouhá doba, ale i za těch deset měsíců se dá udělat velký pokrok, ať už v komunikačních dovednostech, chování, vědomostech, hygienických návycích. Je celá řada oblastí, kde pracujeme na zlepšení. Vždycky je to

přínosné, pro některé dítě víc, pro některé už méně. Ale abychom mohli společně pracovat, tak se potřebujeme domluvit a to bývá obtížné. Hodně velký problém představuje romský etnolekt češtiny, který mají děti silně zakořeněný. Slovní zásobu mívají děti značně omezenou, na zvyšování hodně pracujeme. Ale kde je opravdu problém, tak to jsou situace, když jim potřebuju vysvětlit co budeme dělat, proč to budeme dělat, jak to má vypadat a tak dále. To dá hodně práce, ale naštěstí je dětí ve třídě málo. Ale zase musím říct, že na konci školního roku pak vidím velké zlepšení.

A je ještě v nějaké jiné oblasti výrazný přínos?

Myslím si, že potom je to ve změně pohledu na školu. Každý rok mám na konci radost, když vidím, když vidím, jaký pokrok ty moje děti udělaly. Když přijdou, tak se nechtějí zapojovat do žádných činností. Ze začátku je to fuška, ale jak jich je málo, tak se na tom dá dobře pracovat a oni se postupně zapojují do činností. Samozřejmě né všichni, ale vesměs mám pozitivní zkušenost. Problém je v tom, že děti nejsou zvyklé, že něco musí, mají pravidla, řád. Mají pocit, že jsme je vytrhli z rodiny a stávkují. Naštěstí jak jich je málo, tak za chvíli zjistíte, jak na koho, a když se jim člověk věnuje, projeví o ně zájem, tak se ten jejich negativní přístup často rychle mění.

2. Považujete vy osobně přípravné třídy za efektivní? Budu ráda, když odpověď rozvedete.

Ano, děti chodí do školy. Může to znít divně, ale s docházkou dětí na základní škole bývá velký problém. No a děti z přípravné třídy chodí, samozřejmě zase né všechny, ale vesměs do školy chodí. Děti ocení, když se jim věnují a pak do školy chodí. Škola je často jediným místem, kdy zažívají pocit, že jde skutečně o ně. Mám zpětnou vazbu i od kolegyní z nižšího stupně, že je opravdu znát, kdo byl v přípravce. Ale je tady pořád velký problém a to je hlídání sourozenců. Starší, a je jedno kolik mu je, automaticky hlídá mladšího. Ale i tak, misím říct, že v rámci toho nižšího stupně nemívají děti z přípravné třídy velký problém s docházkou a to je hodně důležité, protože co se týče rodinného prostředí, tak se o školní přípravě moc mluvit nedá. V jejich případě je jejich vzdělávání výhradně záležitostí školy. No a na vyšším stupni už je to horší. Učení je obtížnější, mají více učitelů, to už potom nastávají problémy i s docházkou.

A spatřujete ještě v něčem jiném efektivitu?

Jak jsem již uvedla, ve výrazném zlepšení komunikačních dovedností, ať už se jedná o znalost a používání českého jazyka, tak i způsoby komunikace, jak s dětmi, tak i s učiteli a tomu zase napomáhá to, že ty děti do školy chodí. Škola pro ně není strašákem.

3. Kde vidíte prostor pro zlepšení fungování přípravných tříd?

Bylo by dobře, kdyby rodiče víc spolupracovali se školou. Ale je to obtížné, vzdělání pro rodiče nemá význam. Když potřebuji mluvit s rodiči, tak sice většinou někdo přijde, ale často nějaká teta, nebo starší sourozenec. Tatínkové nechodí vůbec. Vzdělání pro ně není důležité, už tak nějak počítají, že až děti vyjdou ze školy, tak půjdou na úřad práce pro dávky. Tenhle model mají hodně zažitý. Bohužel, tady u nás chybí vzdělanostní vzory. Snažím se s rodiči navazovat kontakty, zapojovat je do školních činností, ale zatím se mi to moc nedaří. Nevím, jestli se to někdy změní, ale bylo by fajn, kdyby pochopili, že vzdělání je důležité. Je to smutné, že je to nezajímá, hlavně kvůli těm dětem, ale i pro nás je to demotivující, když se neseťkáváme se zájmem ze strany rodičů a co teprve pro ty děti.

Existují metody, které můžete označit za efektivní při práci s dětmi v přípravných ročnících?

U takhle malých dětí je to nejlepší pojmut jako „škola hrou“. A ohledně přípravné třídy se bavíme ještě o předškolním vzdělávání. Důležité je vytvořit dětem podnětné a především příjemné prostředí, aby do školy chtěly chodit, aby se jim ve škole líbilo, protože když do školy nepůjdou, tak to v jejich okolí nikdo řešit nebude. Samozřejmě je důležité, aby se děti i rozvíjely a odstraňovaly se jejich vzdělávací handicapy, kvůli kterým jim byl udělen odklad. A to vše se dá dobře zvolenou hrou skloubit a spojit tak příjemné s užitečným. Je důležité používat i jiné metody, vhodně je kombinovat a obměňovat a tak děti rozvíjet a připravovat na vstup do 1. třídy, aby to tam pro ně nebylo tak těžké.

